

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 35 Din 18.01.2023

Dosar nr.: 108/2022

Petiția nr.: 1041/10.02.2022

Petent(ă):

Reclamat(ă): Guvernul României prin reprezentant legal Secretariatul General al Guvernului

Obiect: prorogarea unor termene, modificarea și completarea unor acte normative

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

1. Guvernul României prin reprezentant legal Secretariatul General al Guvernului Palatul Victoria, Piața Victoriei nr. 1, Sector 1, Municipiul București

II. Citarea părților

2. În temeiul art. 20 alin(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3. Prin adresa nr. 1041/07.03.2022 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 1713/07.03.2022 a fost citată partea reclamată.

4. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Potrivit art. 154 alin. 1 lit. h), art. 155 alin. 1 lit. a 1, art. 157 3 din Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 130/17.12.2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 1202/18.12.2021, s-a stabilit o supraimpozitare de 10% care reprezintă contribuție de asigurări de sănătate pentru persoanele care au pensii ce depășesc 4000 lei, iar CASS-ul a calculat individual numai pentru suma care depășește acest nivel, respectiv diferența dintre 4000 lei și

cuantumul efectiv în plată al fiecărui beneficiar.

6. Odată cu plata efectivă a pensiilor pe luna ianuarie 2022, petentul a constatat că la nivelul celor trei Case Sectoriale de Pensii din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, respectiv Casa sectorială de Pensii a Ministerului Apărării Naționale, Casa Sectorială de pensii a Ministerului Afacerilor Interne și Casa Sectorială de Pensii a Serviciului Roman de Informații, s-a procedat la punerea în aplicare a dispozițiilor legale sus-arătate, respectiv supraimpozitarea de 10% reprezentând contribuție de asigurări de sănătate pentru persoanele care au pensii ce depășesc 4000 lei, numai pentru cadrele militare în rezervă și în retragere pensionate până la data de 14 septembrie 2017, inclusiv.

7. Mai explicit, celor pensionați după data de 15 septembrie 2017, care au un cuantum al pensiilor care depășesc 4000 lei, li s-a calculat indexarea de 2,6%, prevăzută de art. 59 din Legea nr.223/2015 privind pensiile militare de stat, fără să se aplice supraimpozitarea de 10% reprezentând contribuție de asigurări de sănătate.

8. Diminuarea cuantumului pensiilor în plată s-a făcut numai pentru cei care au fost pensionați până la data de 14 septembrie 2017 inclusiv, având în vedere eliminarea supraimpozitării de 10% pentru cei pensionați după data de 15 septembrie 2017, o nouă încălcare flagrantă a egalității în drepturi, garantată de art. 16 alin. (1) și (2) din Constituția României, potrivit căruia cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților.

Sușinerile părții reclamante

9. Prin sesizarea formulată, petentul invocă o ipotetică discriminare creată prin dispozițiile art.154 alin.(l) lit. h), art.155 alin.(l) lit. a 1 și art.157 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 130/2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.

10.În opinia reclamatului, în exercitarea competențelor sale determinate de O.G. nr.137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate pronunța asupra unor aspecte de legalitate din care poate curge un eventual tratament diferit. Pentru a reține incidența unui atare scop sau efect, în prezenta speță, Colegiul ar trebui să se substituie instanței judecătorești pentru a analiza justificarea aplicabilității prevederilor legale și a actelor normative secundare, ca temei legal, în speța de față.

11. După cum se poate observa în Nota de fundamentare a actului normativ, întocmită de Ministerul Finanțelor, care a însoțit proiectul O.U.G. nr. 130/2021, se arată că:

„Potrivit prevederilor Legii responsabilității fiscal bugetare, nr.69/2010, republicată, Ministerul Finanțelor elaborează strategia fiscal bugetară pe un orizont de 3 ani. Astfel, în baza prevederilor acestui act normativ, trebuie elaborată Strategia fiscal bugetară pentru perioada 2022-2024.

Strategia fiscal bugetară pentru perioada 2022-2024 stabilește principiile, obiectivele și prioritățile fiscal bugetare ale Guvernului pentru perioada respectivă. În prezent, în ceea ce privește politica bugetară, pentru România a fost declanșată procedura de deficit excesiv (EDP) întrucât deficitul ESA a depășit pragul stabilit de reglementările europene de 3% din PIB în anul 2019.

Traectoria de ajustare asumată de țara noastră prin intermediul Programului de convergență 2021-2024 prevede ca deficitul bugetar (în termeni ESA) să nu

depășească 8% din PIB în 2021, 6,2% din PIB în 2022 și respectiv 4,4% din PIB în 2023.

Concomitent Comisia Europeană a declanșat Clauza generală derogatorie, care permite statelor membre să devieze de la țintele fiscal bugetare stabilite, iar costurile generate de pandemia Covid-19 să beneficieze de un tratament special. În aceste condiții România va fi evaluată în ce privește îndeplinirea recomandărilor în cadrul EDP prin excluderea costurilor generate de pandemia Covid-19.

Prin urmare, la construcția bugetară pe anul 2022 trebuie avut în vedere asigurarea finanțării cu prioritate a măsurilor în planul sănătății publice care au impact pozitiv în limitarea răspândirii virusului SARS-CoV-2, a măsurilor în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice.

În acest context se impune adoptarea de măsuri care să limiteze cheltuielile permanente, întrucât majorarea acestora creează premisele unui dezechilibru bugetar, cu consecințe negative asupra performanțelor fiscale și externe ale României. Astfel, în vederea elaborării bugetului pe anul 2022 este necesară aprobarea unor reglementări care să stea la baza stabilirii cheltuielilor bugetare pentru 2022. ”

12. Din analiza mențiunilor cuprinse în instrumentul de prezentare și motivare al proiectului O.U.G. nr.130/2021 reiese că „pentru implementarea măsurilor din domeniul fiscal cuprinse în Programul de guvernare, aprobat prin Hotărârea Parlamentului României nr. 42/2021 pentru acordarea încrederii Guvernului, precum și a obiectivelor din Planul Național de Redresare și Reziliență cu privire la necesitatea reducerii distorsiunilor și stimulentele fiscale, se propune eliminarea facilității de exceptare de la plata contribuției de asigurări sociale de sănătate pentru persoanele fizice care au calitatea de pensionari, pentru veniturile din pensii pentru partea ce depășește suma lunară de 4 000 lei, pentru fiecare drept de pensie. ”

IV. Motivele de fapt și de drept

13. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1 alin. (3) - Statul român

„(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4. alin. (2) - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 - Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de

discriminare

Art. 2 (1) „În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

14. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

15. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), „sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: „Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării”. Din coroborarea aceluiași text (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente susmenționate.

16. Colegiul director reține din susținerile părților că, potrivit art. 154 alin. 1 lit. h), art. 155 alin. 1 lit. a 1, art. 157 3 din Ordonanța de Urgență a Guvernului României nr. 130/17.12.2021 privind unele măsuri fiscal-bugetare, prorogarea unor termene, precum și modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial nr. 1202/18.12.2021, s-a stabilit o supraimpozitare de 10% care reprezintă contribuție de asigurări de sănătate pentru persoanele care au pensii ce depășesc 4000 lei, iar CASS-ul a calculat individual numai pentru suma care depășește acest nivel, respectiv diferența dintre 4000 lei și cuantumului efectiv în plată al fiecărui beneficiar.

17. Relevant în prezenta cauză este și art. 1 alin. (4) din Constituție care instituie principiul separației și echilibrului puterilor în stat în cadrul democrației constituționale, ceea ce presupune, pe de o parte, că niciuna dintre cele trei puteri nu poate interveni în activitatea celorlalte puteri, iar, pe de altă parte, presupune controlul prevăzut de

lege asupra actelor emise de fiecare putere în parte (în același sens, Decizia nr. 1.221 din 12 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 804 din 2 decembrie 2008, Decizia nr. 63 din 8 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 145 din 27 februarie 2017, paragraful 87).

18. Transferul unor atribuții legislative către Guvern, autoritate executivă, se realizează printr-un act de voință a Parlamentului ori, pe cale constituțională, în situații extraordinare, și numai sub control parlamentar.

19. Pe lângă monopolul legislativ al Parlamentului, Constituția, în art. 115, consacră delegarea legislativă, în virtutea căreia Guvernul poate emite ordonanțe simple sau de urgență. Astfel, transferul unor atribuții legislative către autoritatea executivă se realizează printr-un act de voință a Parlamentului ori, pe cale constituțională, în situații extraordinare, și numai sub control parlamentar.” (Decizia nr. 591/2020, par. 59)

20. Pentru a stabili competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării conform O.G. 137/2000, republicată este necesar să existe mai multe elemente cumulative din care să rezulte o potențială faptă de discriminare care ar trebui analizată.

21. Ori, în prezenta speță, Colegiul director nu poate analiza aspecte ce derivă din prevederi legislative, întrucât legiuitorul este cel care decide marja de apreciere în ceea ce privește aplicarea unor măsuri de impozitare diferențiată.

22. De aceea, aceste elemente pot fi analizate de instanțele de judecată competente, neexistând elemente care pot fi analizate din perspectiva O.G. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de vădită necompetență materială invocată din oficiu conform O.G. 137/2000, privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată;
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SULIMAN SECYL - Membru

Data redactării: 30.01.2023

Redactată și motivată: ACF/AA

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.